

Liezeres pagasta attīstības redzējums.

1935.gadā Liezeres pagasta platība bija gandrīz divreiz mazāka, bet dzīvoja par ceturto daļu vairāk iedzīvotāju nekā patreiz. Uz doto brīdi, vadoties pēc 2010.gada datiem, iedzīvotāju skaits pagastā ir 1480 uz aptuveni 250 kvadrātkilometriem.

Pagasta nākotne ir tā iedzīvotājos un vai viņi vēlēties šeit dzīvot un strādāt ir atkarīgs no tās vides, kādā viņi dzīvo un cik parocīgi būs veikt ikdienā nepieciešamās darbības.

Uzņēmējdarbība.

Mēs visi labi zīrām, ka nākotne ir mūsu bērni. Un spilgtākās dzīves atmiņas mums ir par to, kur mēs mācījāmies un kur pavadījām brīvo laiku. Un mūsu pienākums ir veidot pēc iespējas kvalitatīvāku vidi mūsu jaunajai paaudzei, lai viņi paliktu dzīvot pagastā un pēc mācībām augstskolās atgrieztos atpakaļ savās dzimtajās mājās, kā to labi parādīja Ļaudonas piemērs, kad divi izglītoti cilvēki vēlas no Rīgas atgriezties pagastā un piedalīties ne tikai pagasta dzīvē bet arī tā vadīšanā.

Tādēļ ir jāpievērš liela uzmanība skolas saglabāšanā un tās attīstīšanā, lai tās absolventi būtu zinoši un konkurēt spējīgi darba tirgū un būtu vēlme attīstīt uzņēmējdarbību savā dzimtajā pagastā. Esošos uzņēmējus ieinteresēt aktīvi darboties ES fondu 2018.-2020.gada plānošanas perioda atbalsta pasākumos, piesaistot ES projektu sagatavošanas speciālistu.

Ar Biznesa inkubatora palīdzību rosināt jaunu uzņēmēju iesaistīšanu darba tirgū. Jaunu ideju izstrādē un realizāciju dzīvē, kā to parāda jau veiksmīgi realizēti projekti Biznesa inkubatora paspārnē.

Jāatbalsta Ekoloģiski tīras pārtikas iegādi pašvaldības iestāžu vajadzībām no vietējiem lauksaimniekiem, tā atbalstot vietējos ražotājus un uzlabojot lietojamās pārtikas kvalitāti.

Jāorganizē pašvaldības darbinieku izbraucienus pie pagasta uzņēmējiem, lai uz vietas iepazītos ar vietējām problēmām, un uzņēmējs zinātu, ka pagasta pārvaldes darbība ir domāta viņa jautājumu risināšanā nevis otrādi. Ka pagasta pārvalde savas kompetences un iespēju robežās palīdzēs viņam.

Palīdzēs sarīkot vietējās tirgus dienas, kuras reizēm notiek Liezērē, arī Ozolos, iedrošinot vietējos ražotājus tajos piedalīties.

Jāsekmē sakaru, interneta, energoapgādes pieejamība, lai radītu konkurētspējīgus apstākļus uzņēmējdarbībā, jo modernais laikmets ir kļuvis daudz straujāks, it sevišķi informācijas pieejamības un izplatīšanas jomā. Daudzas biznesa jomas balstās tieši uz informātikas sadaļu. Tagad ir pieejams arī attālinātais darbs, kas ļauj iedzīvotājiem strādāt IT jomās, kas neprasa aizbraukšanu no to dzīves vietas.

Ir jāizveido uz klientu vērsta pakalpojuma veids pagastā un novada pārvaldē, lai jaunajiem uzņēmējiem radītu draudzīgu un saprotamu vidi sava biznesa iesākumam un paplašināšanai. Lai atvieglotu dokumentu kārtrošanas procedūras.

Izglītība.

Izglītības jomā vajadzētu izstrādāt darba un noslodzes izvērtēšanas kritērijus, lai varētu objektīvi novērtēt skolotāju un klašu noslogojumu, pasniedzēju profesionalitāti un atalgojumu. Tas būtu uzdevums ne tikai Liezēres skolas ietvaros, bet novada šķērsgrīzumā kopumā.

Ir jāizvērtē skolēnu mobilitāte. No kādām vietām skolēni dodas uz skolu un kādā veidā viņi tur nokļūst, lai varētu menedžēt skolēnu autobusu maršrutus, viņu noslogojumu un efektivitāti. Un šāda pašvaldības autoparka menedžēšanu uzdot attiecīgai struktūrvienībai, kas efektīgāk varētu plānot tās noslodzi un izmantošanu, savstarpējo aizvietošanu, remontu un tehniskās apkopes.

Ja skolēnu maršrutos pagastu autobusu kustība pārklājas ar sabiedriskā transporta maršruti, risināt jautājumu par viņu pakalpojumu izmantošanu ieviešot skolēnu elektroniskās mēnešu biļetes, kas ļautu efektīgāk izmantot skolēnu pārvadājumu subsidēšanu un stingru uzskaiti par maršrutu izmantošanu un pasažieru identificēšanu. Labs piemērs ir vērojams Valmieras pašvaldībā, kur šādas izmaiņas ļāva ietaupīt 30% iepriekš ieguldīto līdzekļu.

Ir jā saglabā izglītības iestādes piesaistot skolēnus. Ir nepieciešams moderns, mūsdienīgs internāts, lai palielinātu audzēkņu skaitu un nepieļautu skolas slēgšanu. Papildus tam ir jā sakārto un jā attīsta bērnu un jauniešu ārpusģimenes aprūpes un atbalsta centrs "Ozoli". Jā strādā, lai pēc iespējas vairāk audzēbērni tiktu pie audžuvecākiem. Valstī ir mērķprogramma, lai tuvākā laikā ap 60% bērnu atrastu savus audžuvecākus. Jā uzlabo sociālās garantijas audžuvecākiem, lai grūtos brīžos varētu saņemt sociālā darbinieka, psihologa, medicīniskā darbinieka palīdzību.

Jā uztur sadarbība ar Barkavas arodvidusskolu un jā popularizē amata apguves iespējas novada ietvaros ar iespēju turpināt savas darba gaitas Madonas novadā.

Skola nav tikai slēgta tipa objekts, tā ir sabiedriska ēka un iekļaujas pilsētvidē. Būtu nepieciešams uzlabot tās atpazīstamību ar skolas nosaukuma izvietošanu uz mājas fasādes. Tas uzlabotu skolas pašvērtējumu. Tas arī pievērstu satiksmes dalībnieku uzmanību, ka iebraukuši palielinātas bīstamības teritorijā, kur nepieciešama lielāka uzmanība.

Jā veido cieša sadarbība ar SIA "Buts", lai dotu iespēju pieaugušajiem paaugstināt savu profesionālo izaugsmi un piedāvāt konkurētspējīgu darba spēku darba tirgū.

Jā popularizē jauniešu vidū Barkavas arodizglītības iespējas tepat Madonas novadā, kur sagatavo pieprasītus speciālistus.

Tie nav vienīgie mācību uzņēmumi Madonas novadā kuri spēj piedāvāt profesionālo izglītību un mācību kursus. Pēc Madonas novada mājas lapas datiem viņi ir vairāk kā desmit. Būtu lietderīgi ar tiem sadarboties, lai ieguvums būtu visiem pagasta iedzīvotājiem.

Sports, kultūra.

Jaunā skolnieka attīstībā ir svarīga ne tikai zināšanu apguve bet arī veselīga dzīves veida izkopšana un fiziskās aktivitātes. Ir jā atrod līdzekļi Liezēres skolas sporta zāles renovēšanai. Ģērbtuvju un dušu remontam. Slēdzamu durvju izveidei atdalot sporta zāli no skolas telpām, lai dotu iespēju plašai publikai izmantot sporta zāli arī brīvdienās. Jā risina līdzekļu piesaistei stadiona skrejceļu virsmas atjaunošanai, lai būtu iespēja pagasta skolēniem un arī pārējiem iedzīvotājiem aktīvi izmantot stadionu fiziskām nodarbībām un kultūras pasākumiem.

Blakus stadionam Ozolos atrodas arī dabas estrāde. Tas ir objekts kuru nevajadzētu aizlaist nebūtībā. Ir jā izvērtē, cik lielā mērā var piesaistīt pašvaldības līdzekļus tā uzturēšanā, kā arī izmantot iedzīvotāju atsaucību un sabiedriskā kārtā ieguldīt katra iedzīvotāja vēlmi palīdzēt sakārtot un uzlabot estrādes stāvokli, lai labos laika apstākļos tur būtu iespēja novadīt vietēja rakstura kultūras pasākumus.

Tā kā vēsturiski Liezēres un Ozolu teritorijas ir izvietotas ļoti tuvu, tad kultūras pasākumi var satuvināt tās iedzīvotājus ar kopīgiem pasākumiem, gan kultūras gan sporta jomā. Skrējieni vasarā, slēpojumi ziemā starp abām apdzīvotām vietām. Tādēļ arī projekts par velo-gājēju celiņu paliek arvien aktuālāks. Ir jāpopularizē Liezēri kā sportam, kultūrai un atpūtai atvērtu pagastu tā lieliskās ainaviskās vides, skaitā reljefa un neskartās vides dēļ. Ir jāattīsta publiskās pludmales, tūrisma zonas un apkalpojošās sfēras, kas varētu piesaistīt ceļotājus un līdz ar to savas naudas tērētājus novada teritorijā.

Ir nepieciešams attīstīt un paplašināt kultūras nama darbību ar interesantiem kultūras pasākumiem, kas pacels iedzīvotāju morālo spēku un patriotismu. Jārīko uzņēmēju sumināšana (veiksmīgākie, slavenākie, jaunākās inovācijas ...), veiksmīgi uzsāktais bizness, sportiskākas iedzīvotājs, ievērojams piensums pagasta attīstībā u.c. Tā ietvaros var rīkot konkursus, skates par sakoptāko sētu, namu, teritoriju. Atbalstīt esošos tautas kolektīvus un radīt jaunus. Jo vairāk iedzīvotāju būs iesaistīti kultūras dzīvē, jo pilnvērtīgāka būs kultūras nama darbība pagastā. Sadarbībā ar Valmieras drāmas teātri varētu rīkot brīvdabas un telpu izrādes, piesaistot skatītājus arī no citiem pagastiem. Risināt bezmaksas kultūras pasākumu apmeklējumu daudzbērnu ģimenēm pasākumiem, kuru rīkošanā ir iesaistījusies pašvaldība.

Vēsturiski izveidoto dūmeņa apvalku, saucamo manteliskursteni, pie kultūras nama, kas saglabājies kā vēstures liecinieks, var moderni izveidot kā informatīvu objektu, kurā varētu izvietot gan vēsturisko, gan aktuālo pagasta informāciju. Izveidojot stiklotu oranžēriju, kas nosegtu šo vēsturisko būvi, vienlaicīgi to aizsargājot no turpmākas laika apstākļu ietekmes, bet arī dodot iespēju izvietot iekšpusē planšetes ar informatīvo materiālu, kuru varētu izlasīt arī no ēkas ārpusēs. Ekskursiju grupām dodot iespēju apmeklēt arī iekšējo ekspozīciju kultūras nama darbinieka gida pavadībā.

Turpinot vēsturiskā mantojuma zināšanas pasākuma ietvaros, ir jāparedz līdzekļi un cilvēciskie resursi pagasta grāmatas izveidošanai, kuras tapšanai jau zināms darbs ir ieguldīts. Iedzīvotājos, it sevišķi pieminētajos pagasta izglītības iestāžu skolniekos, ir jāaudzina Latvijas tautas patriotisma jūtas, jā māca vietējās vēstures liecības. Tikai tā mēs pratīsim saglabāt tās vērtības pie kurām cilvēkiem atgriezties, gan tiešā gan pārnēstā nozīmē. Ir jā māca un jāatgādina tautiešiem, kas ir

- [Aleksandrs Vanags \(1873—1919\)](#), arhitekts, kurš pamatā darbojās tautiskā romantisma stilā
- [Haralds Blaus \(1885—1945\)](#), pirmais latviešu sportists, kas ieguva olimpisko medaļu 1912. gada Stokholmas Vasaras Olimpiskajās spēlēs
- [Jānis Tirzītis \(1896—1951\)](#), virsnieks un agronoms, Lauksaimniecības kameras Lauksaimniecības tautas augstskolas pārzinis. Viens no 1944. gada 17. marta [Latvijas Centrālās padomes memoranda](#) parakstītājiem.

Komunālā un saimnieciskā darbība.

Ja runājam par satiksmes drošību pagastā, tad jāpiezīmē, ka ir veiksmīgi uzsākta ielu struktūras uzlabošana un izveidots gājēju celiņš, kurš ved uz skolu. Šis darbs būtu jāturpina un gājēju celiņu tīkls būtu jāpaplašina starp iedzīvotāju dzīvojamo rajonu uz sabiedriskajām ēkām, kur iedzīvotājiem jānokļūst ikdienā. Paralēli risinot jautājumu par iespējām uzlabot pašu ceļu stāvokli izejot no finansiālām iespējām.

Tā kā Latvija ir tādos platuma grādos kad darba sākums un darba beigas iekrīt tumšajā laika posmā, būtu jārod iespējas uzlabot ielu apgaismojumu. Patreiz ir iestājies

modernāks laikmets, kad ielu apgaismojumiem jau tiek izmantotas LED tipa spuldzes vai spuldzes ar līdzīgu ekonomisku gaismas nesēju. Tas neprasītu lielus elektroenerģijas ieguldījumus, būtu tikai jāmeklē iespējas izbūvēt pašu ielas apgaismojumu.

Ja turpinām tēmu par gājēju un veloceliņu izbūvi, ir jāseko Eiropas direktīvām un ja pie Eiropas naudas piesaistīšanas iespējām parādās variants izmantot investīcijas, ir jāizveido gājēju-velo celiņš, kas savieno Liezeri un Ozolus. Ļoti labs piemērs ir gājēju celiņš gar Madonas apkārtceļu. Viņa izveide pavēra necerētas cilvēku aktivitātes, kas notiek uz apgaismota celiņa. Madonas iedzīvotāji ne tikai pārvietojas starp pilsētas objektiem, viņi skrien krosus, nūjo, vienkārši vakaros pastaigājas, vizinās ar velosipēdiem, skrituļslidām, pastaigājas ar mājdzīvniekiem. Ir izveidojusies sabiedriski aktīva pilsētas zona. Jāmācās no labiem piemēriem un jārealizē šādi projekti arī pagastos. Tur taču dzīvo tādi paši Latvijai iedzīvotāji kā Madonā.

Ja pieskaramies Eiropas naudas piesaistei pagasta attīstībā, nevaru nepieminēt māju siltināšanas projektus, kurus tā atbalsta. Pagastā veiksmīgi atjauno un siltina ambulances fasādi. Ir sācies arī daudzdzīvokļa mājas siltināšanas projekts, ko realizē apsaimniekošanas biedrība "Ozolu nami". Manā skatījumā māju siltināšanas projekti ir jāizmanto pilnībā. Valstī ir izstrādāta energoefektivitātes pamatvirzieni, lai samazinātu izdevumus enerģijas izmantošanai ikdienā. Tādēļ Eiropas savienība un valsts kopumā finansiāli atbalsta projektus, kas ļauj ietaupīt energoresursus un jāizmanto šādi dāvāto iespēju. Ir jāskaidro pašvaldības ieguldījums un tā izmantošanas iespējas, kurš ļauj samazināt projekta izmaksas par 50%, kā arī citus atvieglojumus veicot māju siltināšanas procedūru. Nākotnē tā vienkārši būs izdzīvošanas vajadzība, bet nav nekādu garantiju, ka investīciju atbalsts no Eiropas savienības un pašvaldības turpināsies mūžīgi. Tādēļ ir jāizvērs plaša skaidrojoša kampaņa, kas visos sīkumos varētu iedzīvotājiem izskaidrot gan finansiālo pusi šādam pasākumam, gan izskaidrotu riskus ar kādiem varētu saskarties, gan to ievērojamo ieguvumu, ko iegūstam realizējot šādus projektus.

Ir jārisina siltumtrašu jautājumus piesaistot līdzekļus caur Eiropas fondiem, neaizmirstot arī ūdens saimniecības projektus un to attīstību sadarbojoties ar pašvaldības uzņēmumu "Madonas ūdens". Jārisina jautājumus par katlu māju modernizēšanu, kurināmā materiāla sagādi un uzglabāšanu. Jāstrādā ar komunālo maksājumu un nekustamā īpašuma nodokļu parādniekiem, tā ieviešot disciplīnu un sodu neizbēgamības koncepciju, kas dos labvēlīgāku redzējumu pārējo pagasta iedzīvotājiem par pašvaldības darbu un regulāru maksājumu nepieciešamību.

Runājot par projektiem, redzu attīstības potenciālu sakārtojot teritoriju pie kultūras nama. Izveidojot auto stāvlaukumu un gājēju celiņu līdz kultūras namam, lai iedzīvotāji kuri ieradusies uz pasākumiem varētu svētku apgērbā nokļūt līdz namdurvīm. Teritorija izskatās vēsturiski veidota kā publiska vieta ar piebraucamiem celiņiem, šo redzējumu varētu attīstīt, teritoriju sakopt un modernizēt, lai cilvēkiem veidotos vēl viena skaista sakopta vide, kur vēlētos pavadīt savu brīvo laiku.

Labā sadarbība ir izveidojusies ar biedrību "Raiņi", kā māju apsaimniekotāja kompānija. Ir redzami darbi, kas jau ir paveikti, un kas būtu arī jāturpina. Vairākām mājām ir atjaunoti jumtu segumi. Šo darbu ir plānots arī turpināt. Tas būtu viens no pirmajiem uzdevumiem, lai saglabātu īpašumus kopumā. Tas veiksmīgi ir realizēts arī brīvības estrādes gadījumā. Mērķtiecīgi būtu jāsakārto pašvaldību īpašumā esošais dzīvojamais fonds. Jāsakārto dzīvokļi, kurus nepieciešamības gadījumā varētu piedāvāt jauniem

speciālistiem, kuru pakalpojumus būtu nepieciešams ieviest pagastā. Kā arī bērniem bāreņiem, kas nonākuši pašvaldības aprūpē.

Zināms slogs ir tāds iedzīvotāju slānis, kurš nav nodarbināts un ir darba meklējumos. Ir cilvēki, kas meklē risinājumu alkoholā. Tādēļ būtu jāturpina darbs šāda veida speciālistiem pagastā. Tikties ar cilvēkiem, kuriem nepieciešama psihologa, narkologa, nodarbinātības aģenta speciālista lekcijas, nodarbības vai citas aktivitātes, lai palīdzētu darbu zaudējošiem atgriezties darba tirgū un atvieglot sociālā budžeta slogu.

Viens no objektiem, kura turpmākais liktenis būtu jāatrisina, ir katlu māja Liezerē, pie kuras pieslēgtas divas daudzīvokļa mājas. Jāsakārto SIA "Madonas siltums" pārziņā esošā objekta turpmāko izmantošanas plānu un darbu ar siltuma patērētājiem. Izvērtēt kā variantu tās pārņemšanu biedrības "Raini" pārziņā un tās turpmāko izmantošanu. Varbūt tas varētu uzlabot katlu mājas turpmāko izmantošanu.

Organizatoriskais ieguldījums pagasta pārvaldē.

Ja par pagasta vadītāju izvēlēties manu kandidatūru, es centīšos pārskatīt pašu pagasta darbinieku darba aprakstus, viņu pienākumus un ieguldījumu pagasta darbībā, meklējot iekšējās rezerves, darbinieku profesionālo sagatavotību, aizraušanos un rakstura īpašības, kas ļaus uzlabot viņu ikdienas darba sniegumu. Reizi gadā veikt darbinieku un darba vides novērtējumu, lai spētu attīstīt darbinieku profesionālo sniegumu un attīstīt viņu darba vietu, atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī saistībā ar ikdienā veicamajiem pienākumiem.

Izveidot atgriezenisko saiti starp darbiniekiem un pagasta iedzīvotājiem, lai iesāktie darbi neiestrēgtu kādā starpstadijā, vainojot komunikācijas trūkumu. Dotu iespēju iedzīvotājiem paust savas vēlmes, vērtējumu, konstruktīvo kritiku gan klātienē, gan elektroniskajā vidē mājas lapā par notikumiem Liezēres pagastā. Izmantot visas iespējas, lai plaši informētu par notikumiem pagastā. Veiktu skaidrojošo darbu par pašvaldības darbu un citiem notikumiem, tā mazinot neskaidrības un negatīvas domas rašanos pagasta iedzīvotājos.

Sakārtot piebraucamo ceļu pagasta pārvaldes ēkai, sakārtot apgaismojumu. Jo mājas saimnieku vērtē arī pēc viņa mājas sliekšņa.

Pārskatīt pagasta rīcībā esošos īpašumus, to tālāku izmantošanas iespējas. Materiālās vērtības, uzskaiti un to racionālu izmantošanu.

Veicināt sadarbību ar iestādēm un uzņēmumiem no kuriem atkarīga pagasta saimnieciskā darbība, uzturēšana, izglītība, kultūras un sporta dzīve pagastā.

Atbalstīt tādu uzņēmēju ienākšanu, kas radītu reālas darba vietas, sakārtotu kultūrvēsturisko vidi, veicinātu tūrisma un pasākumu veidošanu, kas dotu iespēju pasākumos piedalīties vietējiem uzņēmējiem un pakalpojumu sniedzējiem. Labs piemērs ir Lubejas muižas atjaunošana, kas sakārtos ne tikai ēkas, bet arī tai piegulošās teritorijas. Rezultātā šāds objekts piesaista apmeklēt skaisto ainavisko Liezēres pagastu ne tikai Latvijas, bet arī ārzemju iedzīvotājiem.

Uz Latvijas 100 gadi rīkot pasākumus ar plašu tautas piesaistīšanu, Jāņu svinības ne tikai pagasta iedzīvotājiem, bet lai interese būtu to apmeklēt arī iebraucējiem.

Centies visiem spēkiem, lai Liezēres pagasts kļūtu viens no labākajiem Madonas novadā!